



STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Ekonomikos pagrindai ir jų taikymas žurnalistikoje	

Dėstytojas	Padalinys
Koordinuojantis: Jokūbas Danaitis	Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos bakalauro studijų programos komitetas, Bernardinų g. 11, LT-01124 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Individualiųjų studijų

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba
Auditorinė ir / arba nuotolinė	Rudens semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	42	88

Dalyko (modulio) tikslas
Esminis šio kurso tikslas – ugdyti ekonominių žinių taikymo kompetencijas, analizuojant ir vertinant ekonominius ir visuomeninius reiškinius bei viešosios politikos sprendimus. Dalyke siekiama supažindinti žurnalistikos studentus su pagrindinėmis ekonominėmis temomis ir suteikti jiems stiprių pamatinių ekonominių žinių, taip įgalinant juos nagrinėti ir vertinti visuomenei aktualias ekonomines ir viešosios politikos problemas ir Lietuvoje, ir pasaulyje. Kadangi ekonomika yra socialinis – o ne tikslusis – mokslas, šiame kurse bus nagrinėjami visuomeniniai ekonominiai procesai, problemos, produktų ir paslaugų gamyba ir jų rinkų struktūra, resursų pasiskirstymas tarp tam tikrų socialinių grupių, taip pat viešosios politikos sprendimų motyvacija ir poveikis atskiroms socialinėms grupėms ar valstybėms. Tačiau vis tiek reikės gebėti interpretuoti grafikus, žinoti tam tikrų makroekonominių rodiklių sudėtį ir statistinius niuansus. Šios žinios ir įgūdžiai sustiprins studentų tiek socialinių mokslų, tiek visuomeninių procesų supratimą, taip pat gali praversti jiems karjeros kelyje ateityje. Šis tikslas realizuojamas ugdant žemiau pateiktas kompetencijas. Bendrosios kompetencijos: Gebėjimas rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją (mokslinė, žurnalistinė literatūra, statistika ir kt.); Gebėjimas kūrybiškai spręsti problemas; Gebėjimas raštu ir žodžiu komunikuoti profesinėje aplinkoje ir viešojoje erdvėje; Gebėjimas planuoti savo laiką, dirbti komandoje. Dalykinės kompetencijos: Gebėjimas identifikuoti ir vertinti svarbiausias ekonomines problemas visuomenėje, atsižvelgiant į socialinių grupių ir interesų įvairovę ir nustatant ekonominių pokyčių paskirstomąjį poveikį šioms grupėms;

Gebėjimas apibūdinti ir vertinti Lietuvos ir užsienio šalių ekonomikos būklę, pasitelkiant ekonomines teorijas, konceptus, tyrimus, gerosios praktikos patirtį;

Gebėjimas rinkti ir analizuoti statistinius duomenis mikro ir makro lygmeniu.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Suprasti ekonomikos kaip socialinių mokslų krypties objektą ir metodus, taip pat skirtis ir sąsajas su kitais socialiniais mokslais (ypač politikos mokslais)	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Įsitraukimo į diskusiją vertinimas, užduočių atlikimas, testai, komandinis pristatymas, esė
Gebėti kritiškai, kokybiškai ir kūrybiškai vertinti visuomenėje vykstančius ekonominius procesus ir viešosios politikos sprendimus	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Įsitraukimo į diskusiją vertinimas, užduočių atlikimas, testai, komandinis pristatymas, esė
Gebėti aiškiai ir motyvuotai reikšti savo poziciją viešojoje erdvėje	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Įsitraukimo į diskusiją vertinimas, užduočių atlikimas, komandinis pristatymas, esė
Gebėti konstruktyviai dirbti komandoje: sutarti dėl bendros vizijos, lygiavertiškai pasidalyti darbais, teikti grįžtamąjį ryšį bendrakursiams	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Komandinis pristatymas
Gebėti planuoti savo darbą ir laiką, atliekant skaitinius ir užduotis laikantis terminų	Paskaitos, seminarai, tiriamieji metodai (mokslinės, žurnalistinės literatūros studijos), atvejų analizė	Užduočių atlikimas, testai, pristatymas, esė

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Kurso įvadas. Mikroekonomika, makroekonomika, ekonominė žurnalistika. Pagrindiniai ekonomikos principai, konceptai, klausimai.	2		2				4	4	Skaitiniai: Cowen, T. ir Tabarrok, A. 1-2 skyriai.
2. Paklausa, pasiūla, rinkos pusiausvyra. Paklausos ir pasiūlos šokai. Gamintojo ir vartotojo perviršis. Paklausos elastingumas.	2		2				4	6	Skaitiniai: Cowen, T. ir Tabarrok, A. 3-5 skyriai.
3. Rinkos ir kapitalizmo privalumai bei ydos. Kolektyvinio veiksmo problemos, eksternalitetai, viešosios gėrybės. Rinkos struktūros: tobuloji konkurencija, oligopolija, monopolija.	2		4				6	8	Skaitiniai: Cowen, T. ir Tabarrok, A. 7-8, 12, 14, 19 skyriai.
4. Tarptautinė prekyba, investicijos, gamyba, pasaulinės vertės grandinės. Darbo rinka, žmogiškasis kapitalas, migracija.	2		4				6	8	Cowen, T. ir Tabarrok, A. 9, 18 skyriai. Reinert, 9 skyrius. Baldwin, R. ir Wyplosz, 8 skyrius.
Studentų pristatymai			4				4	12	Komandose rengiamos prezentacijos, jų pristatymas. Dėstytojas pristatys prezentacijų reikalavimus, gaires, taip pat atsakys į studentų klausimus.
5. Bendrasis vidaus produktas, verslo ciklai, ekonomikos augimas, našumas.	2		2				4	6	Cowen, T. ir Tabarrok, A 24-26 skyriai.
6. Pinigų politika, infliacija. Makroprudencinė politika, bankų sektorius, kreditavimas.	2		2				4	6	Cowen, T. ir Tabarrok, A 29, 33 skyriai. Sigito Šiaudinio (LB) diskusinis komentaras apie pinigų kiekį ir infliaciją. LB Finansinio ciklo vertinimo leidinys.
Konsultacija studentams rengiant rašto darbus		2					2	6	Suformuluoti visuomenei aktualią ekonominę temą, remiantis moksline literatūra, ekonominių institucijų leidiniais, žiniasklaida. Dėstytojas pristatys esė reikalavimus, gaires, taip pat atsakys į studentų klausimus.
7. Fiskalinė politika. Biudžetas, viešoji skola, mokesčiai, subsidijos.	2		2				4	6	Cowen, T. ir Tabarrok, A 34-35 skyriai. Lietuvos Finansų ministerijos Stabilitumo programa (3, 5 skyriai),

									taip pat Biudžeto pajamų apžvalga.
8. Lietuvos ir pasaulio ekonomika. Rizikos, iššūkiai ir galimybės. Kurso apibendrinimas.	2		2				4	6	Skaitiniai: Lietuvos banko 2025 m. gruodžio mėn. makroekonominės prognozės; LB 2025 m. Lietuvos ekonomikos apžvalgos teminiai intarpai; Tarptautinio valiutos fondo 2025 m. spalio mėn. makroekonominių prognozių skyrius (WEO 1 skyrius).
Esė pridavimas								20	Rašoma esė, ieškoma informacijos ir duomenų, skaitoma mokslinė literatūra, institucijų leidiniai, žiniasklaida.
Iš viso	16	2	24				42	88	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai ¹
Konstruktivus įsitraukimas į diskusiją per paskaitas, seminarus	15	Semestro metu	Aktyvumas teikiant konstruktyvius atsakymus į klausimus ar pastebėjimus reaguojant į diskusiją; problemų ar klausimų formulavimas; kritinių pastabų teikimas. Seminarų lankymas privalomas. Negalima praleisti daugiau nei 10 proc. seminarų be pateisinamos priežasties. Kitu atveju nebus skaičiuojamas kaupiamasis balas už įsitraukimą diskusijose. Jei yra medicininė, asmeninė, ar kitokia priežastis, pasistenkite informuoti dėstytoją kuo anksčiau (dėstytojas garantuoja konfidencialumą).
Trumpi testai seminarų metu	15	Semestro metu	Uždaro tipo klausimams – teisingi pasirinkimai; atviro tipo klausimams – visapusiški atsakymai, parodytos apibendrintos žinios ir svarbiausių aspektų supratimas, remiantis skaitiniais.
Komandinis studentų pristatymas	20	Lapkritis	Visuomenei aktuali ekonominė tema, suformuluota remiantis kokybiškos ekonominės žiniasklaidos šaltiniais; pristatymo aiškumas, sklandumas; sąsajos su kurso skaitiniais; gebėjimas vystyti diskusiją klasėje.
Esė (1500-1650 žodžių)	50	Gruodžio 19 d.	10 balų – puiku. Privalo atitikti visus kriterijus: 1) Suformuluota originali tema ar diskusinis klausimas visuomenei aktuali tema; 2) Aiškus, tinkamai struktūruotas, išsamus, argumentuotas, vertinimą pateikiantis atsakymas, padengiantis svarbiausius temos aspektus. 3) Savarankiškas mąstymas, kritinės įžvalgos. 4) Įtikinantys, aktualūs empiriniai įrodymai. Naudotasi kurso ir galbūt papildomais skaitiniais, juos interpretuojant be klaidų arba tik su menkais netikslumais. 9 balai – labai gerai. Atitinka <u>daugumą</u> , bet <u>nebūtinai visus</u> kriterijus: 1) Suformuluota originali tema ar diskusinis klausimas visuomenei aktuali tema; 2) Aiškus, tinkamai struktūruotas, išsamus, argumentuotas, vertinimą pateikiantis atsakymas,

¹ Norint išlaikyti kursą, būtina turėti patenkinamą įvertinimą už esė ir patenkinamą visų atsiskaitymo dalių vidurkį.

			padengiantis svarbiausius temos aspektus. 3) Savarankiškas mąstymas, kritinės įžvalgos. 4) Įtikinantys, aktualūs empiriniai įrodymai. Naudotasi kurso skaitiniais, juos interpretuojant be klaidų arba tik su menkais netikslumais. 8-7 balai – gerai. Atitinka <u>daugumą</u>, bet <u>nebūtinai visus</u> kriterijus: 1) Suformuluota tema ar diskusinis klausimas visuomenei aktualia tema; 2) Pateikta empirinių įrodymų, remtasi kurso literatūra, bet nebūtinai viskas yra įtikinama, naudinga ar tinkamai interpretuota. 3) Pateikta argumentacijos, bet mažoka originalumo, kritiškumo. 6-5 – patenkinamai. Suformuluota aktuali tema ar diskusinis klausimas. Vidutiniškas temos supratimas. Kukulūs empiriniai įrodymai ir skaitinių naudojimas, tačiau yra tinkamai panaudoti bent keli svarbūs konceptai. Nemažai klaidų. 4-3 – nepatenkinamai. Nesugebėta suformuluoti aktualios temos ar diskusinio klausimo. Menkai pademonstruotas kurso literatūros supratimas. Gali būti reikšmingų klaidų. 2-1 – prastai. Nesugebėta suformuluoti temos ar klausimo. Nesugebėta į jį tiesiogiai atsakyti. Minimaliai pademonstruotas kurso literatūros supratimas. Daug reikšmingų klaidų. 0 – nėra teigiamų savybių.
--	--	--	--

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra²				
Cowen, T. ir Tabarrok, A.	2024	Modern principles of Economics	Šeštas leidimas	https://mru.org/ ; Dėstytojas pasidalins vadovėlio prieiga
Baldwin, R. ir Wyplosz, Ch.	2023	The Economics of European Integration	Septintas leidimas	
Reinert, K. A.	2012	An Introduction to International Economics	Antras leidimas	Dėstytojas pasidalins vadovėlio prieiga
Lietuvos bankas	2025	Makroekonominės prognozės, Lietuvos ekonomikos apžvalga.	Naujausi leidiniai	https://www.lb.lt/lt/naujausi-ekonomikos-prognozes ; https://www.lb.lt/lt/eap-lietuvas-ekonomikos-apzvalga
Lietuvos Finansų ministerija	2025	Stabilumo programa, Biudžeto pajamų apžvalga	Naujausi leidiniai	https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/fiskaline-politika/stabilumo-programa-1/ ; https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/valstybes-biudžeto-ir-savivaldybiu-biudžeto-vykdyimo-duomenys/pajamu-apzvalgos-1/
Tarptautinis valiutos fondas	2025	World economic outlook	Spalio mėn.	https://www.imf.org/en/Publications/WEO
Papildoma literatūra				

² Dėstytojas pasilieka teisę keisti ar pildyti skaitinių sąrašą ir pateikti diskusinius klausimus seminarams pagal skaitinius informuojant studentus su pakankamu įspėjamuoju laikotarpiu.

Blanchard, O. ir Johnson, D. R.	2013	Macroeconomics.	Šeštas leidimas	
Studentai skatinami sekti kokybišką ekonominę žiniasklaidą. Tai padės gilinti ir stiprinti ekonomines žinias, pravers galvojant temas pristatymams bei esė, taip pat leis susidaryti įspūdį apie ekonominės žiniasklaidos darbo pobūdį. Pagrindinis leidinys Lietuvoje – Verslo žinios. Tarptautinė spauda: Wall Street Journal, Euro Intelligence, Bloomberg, Financial Times, The Economist. Universitetas suteikia prieigą prie Verslo žinių, Financial Times, The Economist, Foreign Affairs, o dalis Euro Intelligence turinio yra prieinamas nemokamai. Taip pat rekomenduojama sekti šių ekonomistų straipsnius, įrašus, tinklalaides: Martin Wolff, Martin Sandbu, Adam Tooze, Robert Armstrong, Paul Krugman, Olivier Blanchard, P-O. Gourinchas. Taip pat rekomenduojama sekti viešai prieinamus Lietuvos ir tarptautinių ekonomikos institucijų leidinius ir duomenų bazines. Pagrindinės institucijos – Lietuvos bankas, Lietuvos Finansų ministerija, Tarptautinis valiutos fondas, Pasaulio bankas, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, Tarptautinio darbo organizacija, Europos Komisija.				